

Okolnosti úmrtí pana Zdeňka P. během potápěčského safari 05.-12.6.2010.

Top Dive s.r.o. a Ing. Pavel Šenk – Top Dive vlastní potřebné živnostenské listy k provozování pot. centra, cestovní kanceláře a dalších komerčních aktivit. V jejich aktivitách bylo navázáno na 10 let působení v oblasti komerčního potápění. Každý rok s naší CK vycestuje cca 500 potápěčů. Firma Top Dive s.r.o. má koncesi k provozování cestovní kanceláře a je řádně pojištěna na r. 2010.

Majitelem a jednatelem fy. Top Dive s.r.o jsem já - Pavel Šenk a osobně nebo ve spolupráci s dalšími externími spolupracovníky organizuji většinu z pot. zájezdů. Moje profesní kvalifikace k realizaci pot. akcí:

Potápěčské kvalifikace: Instruktor egyptské pot. asociace CMAS – I** č. Egy - 001 – m2 – 08 - 00916, Instruktor DCSI – SSI č. 46461, Instruktor UDI – I* (v této době neaktivní) č. CZ 14642, potápím se od r. 1998, absolvováno min. 3000 ponorů.

Květen 2010 – absolvován obnovovací kurs KPCR a Oxygen Provider. Platná instruktorská pojistka DAN na r.2010.

Zkušenost s potápěním v Egyptě – 8 let organizuji potápěčská safari i jednodenní výjezdy za potápěním. Absolvoval jsem cca 100 plaveb na potápěčských lodích (potápěčských safari), z toho cca. 50 plaveb do oblasti St. Johns. Několik let jsem byl i jedním z majitelů a managerů naší vlastní potápěčské safari lodě. Osobně znám všechny běžné lokality, na kterých se během těchto plaveb potápí.

Jako instruktor ročně certifikuji cca 80 studentů v systémech SSI nebo CMAS Egypt.

Níže popsaná nehoda je první tohoto druhu, která se udála na námi organizovaných pot. akcích.

Pan Zdeněk P. se přihlásil na potápěčský zájezd pořádaný naší firmou v listopadu r.2009. Vzhledem k onemocnění se ale na poslední chvíli nemohl této akce zúčastnit. Dle smluvních podmínek mu tímto nárok na účast na dané akci zanikal se stornem 100%. Nicméně jsem mu nabídl možnost zúčastnit se obdobné akce v jakémkoli dalším termínu v r. 2010 jen za cenu letenky. Pan Zdeněk P. si vybral potápěčské safari v termínu 05.–12.6.2010. Za účast na této plavbě dle předchozí dohody zaplatil pouze cenu letenky.

V daném termínu cestovaly s naší CK 2 skupiny potápěčů – 10 a 24 osob, které měly absolvovat stejnou trasu na lodích Star Jet a Safymar.

1-2.den plavby:

Všech 34 klientů firmy přiletělo 05.06.2010 v 05.15 ráno do egyptské Hurghády, kde jsem je vyzvedl na letišti a po transferu do přístavu Marsa Alam byli mezi 11-13hod ubytováni na svých lodích. Běžný program potápěčského safari počítá s prvním dnem akce jako s příletovým a běžně se vyplouvá až další den. Jelikož loď Star Jet je hlavní partnerskou lodí fy. Top Dive a byla nachystaná k vyplutí, bylo klientům této lodi nabídnuto vyplutí už první den tj. o den dříve, což představovalo bezplatné rozšíření služeb této skupině klientů. Fy. Top Dive nesla náklady s tím spojené a nikomu nebylo účtováno nic navíc. Při vyplutí už první den si jinak většina lodí účtuje cca 500-1000 Euro za celou skupinu. Druhá loď Safymar nebyla ještě nachystána k vyplutí a měla vyplout dle běžného plánu následující den tj. 06.06.2010.

Na vystavených povoleních k plavbě těchto lodí byli uvedeni a místními úřady předem schváleni celkem 4 potápěčští průvodci: Pavel Šenk + Mahmud Mekky na lodi Star Jet, Aiman El Hady + Shaaker na lodi Safymar.

Vzhledem k problémům s pobřežní stráží, která schvaluje finální vyplutí lodi, došlo nakonec k mému přesunu na loď Safymar a Aiman vyplul s lodí Star Jet. Jednalo se jen o formální záležitost, která vše urychlila, při oficiálním postupu by šlo pravděpodobně zachovat původní rozložení pot. průvodců, ale znamenalo by to urgence u příslušných orgánů v Hurgádě a Quisseru, což by zabralo několik hodin a znemožnilo vyplutí lodě Star Jet už 05.06.2010. To bylo oznámeno klientům obou lodí.

Důvodem těchto problémů ze strany místních úřadů byla pravděpodobně skutečnost, že na předchozím safari, během něhož měl stálý kapitán Star Jetu p. Fathy dovolenou a zastupoval ho najatý kapitán, si skupina belgických klientů (kterým byla loď na tento týden kompletně pronajata) vyžádala potápění na novém vraku v oblasti Ras Banas. Tento vrak skutečně našli, ale ještě před zahájením ponoru přijely 2 vojenské lodě a přinutily kapitána, aby je následoval do nedalekého vojenského přístavu Port Berenice. Tam jim bylo sděleno, že daný vrak se nachází v zakázané vojenské zóně. O této skutečnosti bohužel kapitán nevěděl. V Egyptě je armáda páteří státu, ze všech státních orgánů má nejsilnější pozici, rozhodující slovo a vždy pravdu a téměř neomezenou moc. Nicméně nakonec vše náš místní manager urovnal a po jednodenním zadržení byla loď propuštěna. Po návratu do přístavu v M. Alam byl kapitán znovu zadržen a zřejmě byl či bude nějakým způsobem sankcionován. Za tuto událost nesl plnou zodpovědnost pouze tento dočasný kapitán lodi a skupina belgických klientů. Následně to způsobilo i problémy při odbavení dalšího safari dne 05.06.2010, kdy pobřežní stráž postupovala jinak než obvykle. Vzhledem k faktu, že místní úřady vědí, že jsem pronajímatelem lodi Star Jet a často s nimi přicházím do styku, jednalo se pravděpodobně jen o neoficiální varování před dalším podobným jednáním nebo jen shodu náhod a formální chybu.

Tato skutečnost byla klientům lodě Star Jet ihned oznámena a bylo dohodnuto, že vše vyřeším a vypluji další den s lodí Safymar, setkáme se na moři a většinu plavby budu trávit s nimi. Před vyplutím lodě Star Jet jsem osobně seznámil v rámci tzv. briefingu všechny klienty se specifiky, podmínkami a riziky spojenými s účastí na potápěčském safari. Při tomto briefingu bylo mimo jiné zdůrazněno, aby se všichni potápěči potápěli v limitech daných jejich kvalifikacemi a zkušenostmi, aby nepřeceňovali svoje síly a schopnosti, v případě problémů raději ponor ukončili a za každých okolností eliminovali veškerá možná rizika jak při pobytu na lodi, tak při samotném potápění. Před prvním ponorem vyplnili klienti na obou lodích všechny dokumenty předepsané místními úřady tj. zdravotní dotazník, potvrzení, že se potápějí na vlastní riziko a seznam účastníků plavby. Byli také upozorněni, že v oblasti, kterou se budou plavit, nefunguje GSM signál ani aktivní záchranný systém a není možné se dovolat jakékoli pomoci z pevniny.

Loď Star Jet tedy vyplula 05.06.2010 odpoledne a tento den její klienti absolvovali kontrolní ponory na lokalitě Abu Dabab, následující den se potápěli na Elphistone a odpoledne se setkali na Shaab Sharm s lodí Star Jet. Zde jsem se připojil ke skupině na lodi Star Jet a Aiman se z kapacitních důvodů přesunul na nocleh na Safymar. Na této lodi bylo pouze 10 klientů a tudíž dostatek volných kajut. I nadále byl Aiman ale k dispozici i lodi Star Jet, poněvadž obě lodě společně pluli stejnou trasu. Nikdo z klientů ani kapitánů obou lodí proti tomu nic nenamítal. Klienti na lodi Safymar českého průvodce nepotřebovali, poněvadž organizátor této skupiny je sám provozovatelem potápěčské základny a mluví plynule anglicky. Tudíž komunikace s anglicky mluvícími průvodci zde byla bez problémů. Navíc

kromě něj byl ve skupině další Divemaster a i zbytek účastníků tvořili převážně nadprůměrně zkušené potápěči.

Organizace potápění na potápěčských safari v Egyptě:

Dle egyptských předpisů má být na potápěčské lodi na každých 12 potápěčů 1 potápěčský průvodce. Jeho práce spočívá především v organizaci celé akce - tj. komunikaci mezi posádkou lodě a klienty, řešení případných problémů na lodi a z potápěčského hlediska má realizovat 1) tzv. briefingy na nichž jsou potápěči před ponorem seznámeni s podmínkami na dané lokalitě 2) následně vede danou skupinu pod vodou. V praxi se ale pot. průvodce neúčastní všech ponorů poněvadž především ze zdravotního (4 ponory denně, několik týdnů nebo dokonce i měsíců za sebou by v dlouhodobém horizontu vedly k trvalým zdravotním následkům) a často i organizačního hlediska to není ani možné. Potápění ve skupinách 12ti osob je nepřehledné a většinu klientů, obzvláště českých, výrazně omezuje. Proto záleží na dohodě účastníků dané akce, v jakých skupinách se budou potápět a kdo vyžaduje přítomnost místního průvodce a kdo nikoliv. Dle místních předpisů může vést skupinu i některý z klientů s kvalifikací min. Divemaster. Každý potápěč, který se účastní potápěčských safari v Egyptě, musí mít platnou potápěčskou licenci opravňující ho k samostatnému potápění v rámci jeho certifikace, zodpovídá za svůj zdravotní stav, bere na sebe rizika spojená s potápěním a má se potápět v rámci limitů odpovídajících jeho zkušenostem a absolvovanému výcviku, tj. dosaženým potápěčským kvalifikacím. Během ponoru se potápěčský průvodce, kromě udávání směru, snaží najít pro klienty zajímavosti mořské fauny a flóry. Ke konci ponoru (cca 30 min. ponoru) se pak dotazuje i na jejich zbývající zásobu vzduchu a dle ní ukončuje ponor.

Při ponorech ve skupině plave potápěčský průvodce většinou první a následují ho další potápěči v tzv. buddy teamech – dvojicích. Potápění v buddy teamu je základním bezpečnostním prvkem při sportovním potápění. Oba členové teamu by měli plavat v takové vzdálenosti, aby se mohli navzájem kontrolovat a v případě potřeby si pomoci. Hlavním úkolem potápěčského průvodce je vést skupinu danou lokalitou. V případě jakýchkoli problémů vzniklých během potápění by měla nejdříve fungovat vzájemná pomoc v buddy teamu a samozřejmě, pokud je nutné, by měl v případě potřeby pomoci každý potápěč včetně potápěčského průvodce. Všichni potápěči jsou už v rámci prvních potápěčských kursů OWD (Open Water Diver) či P* školeni, jak se v případě problémů zachovat a jak je řešit. Při dodržení těchto základních naučených postupů je možno většinu rizik spojených s potápěním (tj. především selhání potápěčské techniky, dodýchání vlastní zásoby vzduchu, problémy s vyrovnáváním tlaku, atd.) jednoduše a efektivně vyřešit. Pokud se problém nedá pod vodou vyřešit, následuje ukončení ponoru a výstup na hladinu – ve většině případů kontrolovaný výstup na hladinu výstupovou rychlostí max. 8m/min. Pouze v krizových případech, kdy chybí zdroj vzduchu, následuje tzv. krizový výstup na hladinu, který spočívá v odhození zátěže a zrychleném výstupu na hladinu. V obou těchto případech jsou potápěči cvičeni na to, aby při výstupu nezadržovali dech, pokud je to možné, tak pravidelně dýchali nebo alespoň maximálně možné vydechovali. Tímto se eliminuje riziko poškození plic přetlakem rozpínajícího se vzduchu v jejich plicích. Jedná se o jedno z největších rizik při potápění a nikdo jiný než daný potápěč nemůže toto riziko eliminovat.

3.den plavby:

Obě lodě zakotvily v těsné blízkosti na lokalitě Habili Ali (lokalita St. Johns). Povětrnostní podmínky byly nadprůměrně dobré – moře bylo klidné, bez vln, teplota vody 28°C. Po briefing, na kterém byli účastníci akce seznámeni s detaily daného ponoru, proběhla samotná příprava. Tento briefing jsem provedl osobně, na základě svých dlouholetých zkušeností. Na přípravu byl dostatek času, klienti byli pouze upozorněni, že čím dříve se dostanou do vody, tím méně tam bude potápěčů, protože na ostatních lodích byli s přípravami o něco pozadu. Dle dohody průvodců z obou lodí se jako první zanořily téměř zároveň první skupiny z obou lodí. Nejdříve moje skupina, následovaná Aimanem s několika zkušenými potápěči, kteří se hodlali potápět lehce pod námi. Pro klienty lodě Star Jet se jednalo už o 5. ponor během této akce a 4. ponor na reefu se stěnami spadajícími do velkých hloubek. K zanoření došlo ze zodiaku cca 200-300 m od lodi vyvázané k reefu. První 3 min. bylo nutno překonat v malé hloubce horní hranu reefu se silnějším proudem, poté proud téměř ustal. Nepříjemnou a nezvyklou okolností byla špatná viditelnost - mléčná voda s viditelností cca 10-15 m do cca 15m hloubky, proto se obě skupiny držely pod touto hloubkou. Pod ní se viditelnost zlepšila na cca 20m horizontálně a 30 vertikálně. Průměrná hloubka tohoto ponoru činila 20 m u první skupiny, 30 m u druhého teamu plavoucího v těsném závěsu.

Celá první skupina se držela díky horší viditelnosti semknuta, vzdálenost mezi buddy teamy činila cca 2-3m. V čele jsem plaval já, za mnou v těsném závěsu 3 buddy teamy. Během ponoru došlo 2x k vzájemné komunikaci mezi mnou a panem Zdeňkem P.

V cca 15.-20. min. ponoru při další komunikaci mezi mnou a p. Zdeňkem P. jsem si všiml, že se p. Zdeněk P. propadá hlouběji a signalizoval jsem mu, ať si dofoukne kompenzátor vztlaku. Na to sice reagoval, ale viditelně nedostatečně. Proto jsem připlaval k němu a osobně mu kompenzátor trochu přifoukl. Při této činnosti jsem si všiml, že potápěčská maska pana Zdeňka P. byla částečně zaplněná vodou a jeho oči byly široce rozevřené a měly nepřírozeně netečný výraz. Dle vydechovaných bublin byla ale zřetelná dechová aktivita. Na jeho manometru bylo cca 60barů, což už samo o sobě bylo podnětem k výstupu. Po signálu k výstupu jsem uchopil p. Zdeňka P. levou rukou za pravý popruh jeho kompenzátoru vztlaku a začali jsme stoupat směrem k hladině. Vzhledem k tomu, že p. Zdeněk P. aktivně neovládal svůj kompenzátor vztlaku, byl jsem nucen vzhledem k dodržení bezpečné výstupové rychlosti upouštět vzduch ze svého i jeho kompenzátoru. Bezpečná výstupová rychlost byla pravděpodobně po většinu výstupu dodržena. Během samotného ponoru si dle sdělení i reakcí ostatních potápěčů nikdo nevšiml viditelných problémů p. Zdeňka P. a já byl prvním, kdo je zaregistroval a aktivně zasáhl. Zbývající část skupiny považovala náš výstup jen za řešení drobného problému a pokračovala v ponoru.

Na hladině jsem nafoukl oba kompenzátor a vzhledem k tomu, že p. Zdeněk P. sám nereagoval, přetočil jsem ho na záda a snažil se o ústní komunikaci. Při zjištění kolapsu jsem signalizoval potápěčským nouzovým signálem i hlasovým „help“ problémy a přivolal člun z lodě Star Jet. Ten byl na místě do 2 min. Během této doby jsem odstrojil bezvládného p. Zdenka P.. Po příjezdu člunu do něj byl vytažen a během další 1-2 min. přepraven na loď Star Jet. Zde jsem ověřil základní životní funkce, které byly neaktivní a byla zahájena kardiopulmocerebrální resuscitací – umělé dýchání a nepřímá masáž srdce v poměru 2:30.

Po cca 5-10-ti minutách se k resuscitaci připojil i lékař Mudr. Jiří K., potápějící se s jednou ze skupin. Já pokračoval v umělém dýchání a Mudr. Jiří K. v nepřímé masáži srdce. Po cca 15 minutách byl zaznamenán náznak dechové aktivity, nikoli ale srdeční aktivita a dle Mudr. Jiří K. se jednalo

pravděpodobně pouze o reflexivní lapání po dechu. Proto jsme v ožívování pokračovali dalších 15 min. Cca ve 25. min. KPCR byl Mudr. Jiří K. vystřídán další osobou a následovně i já. Po chvíli jsem se opět do umělého dýchání zapojil. Celková resuscitace trvala cca 40 min. a po této době byla ukončena. Byl znovu ověřen neaktivní tep i dech a nulová reakce zorniček na světlo.

U resuscitace byli ve finální fázi nebo těsně po ní přítomni další 2 čeští instruktoři: Jindřich S. z lodi Safymar a Petr V. z lodi Star Jet. Z jejich strany ani ze strany dalších potápěčů nebyly zaznamenány jakékoli připomínky proti průběhu ponoru či postupu při záchraně a resuscitaci.

Pan Zdeněk P. se potápěl s křídlem od fy. Techdiving, automatikou Scubatech s octopusem a konzolí od fy. Mares obsahující manometr a potápěčský počítač. Jednalo se o novou výstroj z r. 2009. V hliníkové láhvi 12 L byl zbytkový tlak cca 40-50 barů. Veškerá jeho výstroj byla předána kompetentním úřadům k její kontrole. Příslušným orgánům byly předány jeho potápěčské certifikace, zdravotní prohlášení, prohlášení o zproštění odpovědnosti, boatlist (seznam klientů lodi Star Jet) a záznam o všech absolvovaných ponorech - Dive logbook.

Během resuscitace kapitán lodi kontaktoval přes satelitní telefon místního spolupracovníka fy. Top Dive – Refaiy Abdel Menama, který neprodleně kontaktoval místní úřady a následně i českou ambasádu a pojišťovnu zemřelého. Tento člověk čekal v přístavu v Hamatě a snažil se být nápomocen při řešení celé záležitosti. Dle mých teoretických znalostí se celá situace neslučovala s žádnou z běžných potápěčských nehod (dekompresní nemoc – nebyl důvod, topení – žádné známky paniky, barotrauma – zde byla přítomna pěna z úst postiženého, ale byla bílá a ne růžová se známkami krve, stěžejní problém vznikl ale už v hloubce kde k barotraumatu nebyl důvod, v praxi jsem zažil jen jeden výjimečný případ, kdy se potápeč pod vodou rozkašlal a způsobil si edém plic, žádné problémy ale signalizovány nebyly), z mého laického pohledu se mohlo jednat o srdeční problémy. Lékař na pevnině určil jako příčinu smrti srdeční zástavu. Ve zdravotním prohlášení p. Zdeňka P. nebyly uvedeny žádné zdravotní komplikace.

Po krátké dohodě účastníků záchrany a kapitána lodi bylo tělo p. Zdeňka P. přikryto a ponecháno na lavici na tzv. divedecku. Dle našeho rozhodnutí bylo toto místo nejvhodnějším místem na lodi.

Kdekoli na moři jižně od Marsa Alamu neexistuje funkční záchranný systém, není zde možný zásah helikoptéry či rychlých člunů Rescue podobně jako v Hurghadě či Sharm el Sheiku. Nedalo se tedy počítat s pomocí ze břehu, a proto byl nutný návrat do přístavu.

Vzhledem k faktu, že podobnou situaci nikdo z přítomných do té doby neřešil, proběhla krátká porada mezi mnou, kapitánem lodi a zbývajících pot. průvodci. Dle sdělení kapitána nebylo možné plout do nejbližšího přístavu Port Berenice, pod nějž tato oblast právně spadá, poněvadž se jedná o vojenský přístav, do kterého nemají civilní lodě povolení vplouvat. Pokud by se tak stalo, armáda by pravděpodobně zadržela loď z důvodu vplutí do vojenských vod na min. 24 hodin, pravděpodobně však ještě déle. Tuto negativní zkušenost už měla předchozí skupina při potápění na výše zmíněném vraku. Proto kapitán rozhodl o návratu do přístavu v Hamatě. Aby byly dodrženy všechny oficiální náležitosti, požádal mne, abych se vrátil na loď Safymar, jelikož povolená kapacita lodi je 24 osob + 2 průvodci přítomní při vyplutí a přesažená povolená kapacita lodi by mohla způsobit další problémy. Přesto jsem několikrát urgoval, že jako majitel CK Top Dive bych vše raději řešil osobně, ale kapitán i přesto trval na tom, aby bylo dodrženo rozložení lidí tak, jak to bylo při vyplutí. I přes fakt, že jsem byl uveden jako oficiální potápěčský průvodce na povolení k tomuto safari, bylo lepší dodržet rozložení

průvodců určených pobřežní stráží. Jedním z dalších argumentů bylo, že pokud by celou záležitost řešil nearabsky mluvící občan, musel by být přizván oficiální tlumočnick. Ten by v Hamatě určitě nebyl k dispozici a jeho přivolání by bylo možné nejdřív následující den, ne-li později. Vzhledem ke zkušenostem získaným za 8let působení v Egyptě je mi známo, že fungování egyptských úřadů má kromě oficiálních pravidel i hodně neoficiálních zákonitostí, se kterými se nedá bojovat, je třeba se jim přizpůsobit a dal jsem kapitánovi za pravdu. Při řešení většiny problémů s místními úřady se vždy nakonec ukázalo, že je lepší se přizpůsobit jejich způsobu fungování a jednání s nimi nechat na místních lidech.

Fakt, že jsem chtěl plout do přístavu v Hamatě, kapitán potvrdil před všemi klienty těsně před jejich odchodem z lodě poslední odletový den.

Další věc, o kterou kapitán požádal, ale v níž šlo pravděpodobně pouze o nedorozumění dané jazykovou bariérou a částečně možná mým psychickým vypětím, bylo uvedení názvu Mahsour při udání místa nehody místním orgánům. Až později mi kapitán vysvětlil, že se nejednalo o název Mahsour, který představuje lokalitu více na severu, ale starší název této lokality, mě neznámý a podobně znějící název Maansour. V Egyptě je běžné, že reefy mají více názvů a potápěčské názvy se neshodují s názvy používanými místními lidmi. Pod tímto názvem ho znala prý i místní pobřežní stráž. Já měl v té době za to, že kapitán chce, aby se uvedlo jméno reefu Mahsour v oblasti blíž k Hamatě, což jsem si interpretoval lokální působnostní místních státních orgánů. V reálu to na popis nehody nemělo faktický vliv, proto jsem s tím souhlasil a řekl o tom i klientům. Jinak bylo dohodnuto, že se obě lodě potkají následující den na reefu Small Gotta a já se budu opět věnovat klientům na lodi Star Jet.

Po návratu všech potápěčů zpět na loď byl svolán briefing, na němž byli všichni seznámeni se situací. Byl jim detailně popsán celý ponor i následný postup při formálním řešení této záležitosti s místními úřady i požadavky kapitána na postup při vyřízení celé záležitosti, aby vše proběhlo co nejrychleji a nenarušil se tím další průběh akce. Informoval jsem klienty, že oficiálním řešením celé události bude pověřen Ayman, protože já jsem se nemohl na lodi Star Jet vrátit na pevninu. On jako vedoucí druhé skupiny veškeré dění pod vodou z odstupu cca 20ti metrů zaznamenal. Dle odhadu kapitána a místního spolupracovníka fy. Top Dive Refaiyla mělo být vše vyřešeno během cca 2-4hodin. V žádném případě tento postup neznamenal, že bych se chtěl zprostit zodpovědnosti za vedení daného ponoru. Vše bylo řešeno pouze s ohledem na eliminaci formálních problémů a pokud by došlo k jakémukoliv závažnému pochybení z mé strany, nedá se předpokládat, že by mne 8 členů posádky, 2 egyptští průvodci a 24 českých klientů z nějakého důvodu krylo, pokud by došlo ke skutečně závažnému pochybení z mojí strany. Nicméně připouštím, že jsem tuto záležitost řešil pod velkým psychickým tlakem a mohl jsem se dopustit více komunikačních chyb. Na podstatu celé záležitosti, tj. průběh ponoru a záchrany to ale nemělo vliv a nenašel jsem jinou variantu, jak z profesionálního hlediska při této záchraně postupovat.

Před opuštěním lodi jsem sepsal se skupinou potápěčů, která se mnou daný ponor absolvovala, zprávu o průběhu ponoru a záchrané činnosti, byly nalezeny doklady a pojištění zemřelého. Tato zpráva byla všem přečtena, nikdo k ní neměl další připomínky a všichni ji svobodně podepsali. Tuto zprávu a pas zemřelého jsem si ofotil.

Kolem 9. hod. ráno vyplula loď Star Jet do Hamaty, kam dorazila odpoledne a kde už čekali zástupci kompetentních úřadů – policie, pobřežní stráž a potápěčská asociace. Ti sepsali protokol o celé

události, přebrali tělo, komunikovali jak se zástupci klientů, tak s pot. průvodci i posádkou. Všichni měli možnost se k dané události svobodně vyjádřit a pot. asociaci je známo – což přímo potvrdila jedna z klientek, která uvedla, že potápěčem zachraňujícím p. Zdeňka P. a zahajujícím jeho resuscitaci, byl Pavel Šenk. Jednáním s místními úřady byl pověřen Ayman jako v té době hlavní egyptský průvodce na lodi a náš místní zástupce Refaiy. Tělo bylo předáno místním úřadům, náklady na příjezd sanitky i pohřební služby hradil hotově zástupce naší firmy bez toho, že by dostal doklad o jejich zaplacení a mohli jsme je následně nárokovat u pojišťovny.

Ve večerních hodinách mne Refaiy informoval, že Star Jet bude moci vyplout až následující den, tj. v úterý ráno a obě lodě se potkají na lokalitě Um Chararim. Průtahy při řešení celé záležitosti s místními úřady byly způsobené výsledkem jak části klientů, tak celé posádky a hlavně výraznou důtkou, že tělo nebylo uloženo v chlazených prostorách. Toto byla neúmyslná chyba daná nestandardností celé situace. Po setmění je zakázáno vyplouvání ze všech přístavů, proto noční odjezd nebyl možný.

Lod' Safymar absolvovala ponory na lokalitách Habili Ali, Big Gotta a Dangerous reef (St. Johns).

4.den plavby:

V úterý ráno kolem 9.30 lod' Star Jet opustila přístav v Hamatě. Aby nebyl ztracen další den přejezdem do oblasti St. Johns, vybrali pot. průvodci k potápění na tento den lokalitu Shaab Mahsour a Sataya. Organizačně bylo toto rozhodnutí správné. Z tohoto důvodu ale nedošlo ke kontaktu obou lodí, i když se následující den pohybovaly ve stejné oblasti. Osobně jsem se snažil o kontakt s kapitánem lodi Star Jet i s oběma egyptskými průvodci, což se mi, vzhledem k velmi omezenému signálu v této oblasti, nepodařilo.

Tento den se klienti lodě Safymar potápěli na reefech Small Gotta, Habili Ghafar (St. Johns) a vzhledem ke špatné viditelnosti i absenci žraloků bylo dohodnuto, že potápění v této oblasti nemá smysl a lod' se vydala zpět na sever. 3. ponor proběhl na Um Chararim, následoval večerní přesun na sever. V této době se počasí značně zhoršilo, začal foukat silný vítr a zvedly se 3 m vlny. Nocleh proběhl na lokalitě Sataya South.

5.den plavby:

Část klientů na lodi Star Jet vyžadovala návrat zpět do oblasti St. Johns. Časově to bylo možné, ale protože potápění na většině reefů v této oblasti je při špatném počasí (které v tu dobu panovalo) velmi náročné (nejzajímavější jsou malé, špatně chráněné reefy), cesta tam by zabrala cca 5-6 hodin a cesta zpět dalších cca 6-7 hodin proti vlnám, rozhodl kapitán i oba pot. průvodci, že i tento den se budou potápět v oblasti Fury shoal – reefy El Malahi, Claudia a Big Abu Galawa. Tato změna programu je dle **všeobecných podmínek fy. Top Dive** plně v jejich kompetenci. Dalším důvodem byl i fakt, že se lod' **měla držet v oblasti** s telefonním pokrytím, aby v případě potřeby byla k dispozici orgánům řešícím danou záležitost..

Lod' Safymar přeplula ráno na lokalitu Sataya North, kde místo ranního ponoru mělo proběhnout šnorchlování s delfíny, kterými je toto místo proslavené. Dopoledne proběhly ponory na reefech Malahi a Claudia a následoval přesun na sever, poněvadž kapitán lodi Safymar mezitím dostal zprávu, že následující (při vyplutí ještě volný týden) byl prodán jako severní safari a požádal proto klienty na této lodi, zda souhlasí se zakončením plavby v Hurghádě. To znamenalo změnu trasy, podstatně delší

noční přesuny, nicméně i tak to klienti uvítali, hlavně díky možnosti potápění na vraku Salem Express v oblasti Safagy. Obě lodě se na lokalitách Malahi a Claudia minuly jen o pár hodin.

6.den:

Star Jet - Small Gotta, Shaab Shereniat a Dahra Wadi Gemal.

Safymar – Elphistone, Marsa Shaona + přesun na sever do oblasti Safagy.

V tento den došlo k navázání telefonního kontaktu mezi mnou a lodí Star Jet.

7.den:

Star Jet – Shaab Sharm, Gotta Marsa Alam, návrat do přístavu v M. Alam

Safymar – vrak Salem Express, vrak Poseidonia, návrat do přístavu v Hurghadě

8.den:

Přílet nové skupiny klientů proběhl 12.06.2010 v 5.15 ráno, odlet obou předchozích skupiny byl 12.06.2010 v 18.15.

12.6 kolem 6hod ráno jsem vyzvedl na letišti v Hurghadě novou skupinu a jel s ní do přístavu v Marsa Alam, kde jsem se konečně setkal se skupinou z lodi Star Jet. Po svolání všech klientů jsem se jim pokusil vysvětlit celou situaci, hlavně proč se obě lodě nesetkaly a proč se Star Jet navrátil zpět do oblasti St. Johns.

Mimo jiné byli všichni klienti upozorněni, že ačkoliv se nejednalo o okolnosti, které by mohla fy. Top Dive ovlivnit, tak všichni, kdo se cítí poškozeni jednáním fy. Top Dive mají sepsat reklamaci a na ni bude po mém návratu z následující akce ihned reagovat. Připouštím, že je možné, že ne vše jsem jasně formuloval, protože celá záležitost byla složitá.

Většina klientů tyto důvody pochopila, nicméně skupinka vedená p. Romanem Kučerou se chovala krajně rozezleně, nezajímaly je žádné argumenty a pan Kučera mě slovně vulgárně napadal. Hlavním důvodem jejich stížností, což otevřeně přiznali, nebyla samotná potápěčská nehoda či nějaké moje pochybení nebo její zavinění - jak těsně po jejím průběhu, tak i s odstupem na tomto setkání nepadl jediný pádný argument, co bylo uděláno špatně, ale rozezlil je fakt, že se nepotápěli v oblasti St. Johns, neměli českého ale „jen“ egyptské průvodce (v informačních materiálech fy. Top Dive je uvedeno, že **akce se účastní česky nebo anglicky mluvící pot. průvodce** a jak Ayman tak Mahmud jsou plně kompetentní k vedení potápěčské akce, mají zkušenosti s českou klientelou) a měli tím pádem zkaženou dovolenou. Došlo i na vyhrožování ve formě udání na finančním a živnostenském úřadě, podání trestních oznámení, kontaktování médií atd. Jediné, co se týkalo samotné záležitosti, byla výtka ohledně fotoaparátu Olympus 560, který jsem měl při tomto ponoru při sobě – což však nepovažuji za porušení jakéhokoli předpisu při provádění průvodcovské činnosti. Vzhledem ke špatné viditelnosti jsem ho nepoužíval a při samotné záchraně p. Zdenka P. byl ihned ponechán svému osudu zacvaknutý na D-kroužku na mém kompenzátoru vztlaku.

Z rozumných požadavků chtěl pan Kučera např. předložit můj členský průkaz v místní pot. asociaci, což nebylo v daný okamžik možné, poněvadž všechny dokumenty byly na pobřežní strážnici k vyřízení nového povolení. Byla mu nabídnuta jedna z mých instruktorských karet, které jsem měl u sebe, ta

ho však nezajímala. Pokud bych se já či kdokoli jiný potápěl s danou skupinou pouze jako potápěč s kvalifikací min. Divemaster, byl bych dle toho, co mi už několikrát a opětovně i nyní potvrdila místní pot. asociace, oprávněn k vedení pot. skupin. Toto se na pot. safari praktikuje na většině lodí. Instruktoři i Divemasteři Evropy se běžně podílejí na vedení skupin svých klientů. Nutné je pouze dodržení poměru 1 průvodce s členstvím v místní pot. asociaci na každých 12 potápěčů. Následně pak může dojít k rozdělení potápěčů do menších skupin pod vedením osob s min. kvalifikací Divemaster. Takže instruktorská karta dokazovala dostatečné oprávnění k vedení dané skupiny.

Nutno podotknout, že pan Kučera a spol. se podle vyjádření posádky až do středy chovali naprosto normálně, chválili jídlo na lodi i lokality, ale v okamžiku, kdy padlo rozhodnutí, že se nepojede na St. Johns úplně otočili, při odjezdu nezaplatili ani za pivo, které si objednali a posádce nedali bakšiš. Při odjezdu, kdy se pak měnili s novou skupinou se dokonce utrhovali na dcery jednoho z potápěčů, když čekaly v dosud prázdném autobusu na příjezd zodiaku. Vyhazovali je hrubě z autobusu, kterým ony přijely a tito pánové měli odjet. Na rozloučenou jim řekli: Doufám, že vám taky někdo zemře! To samo utváří představu, o jakého lidi se jedná a osvětluje, proč p. Kučera využívá cizí neštěstí k pomstě za to, že se nemohl potápět, kde chtěl. Paradoxní je i fakt, že ačkoli mne kritizoval za potápění s mojí skupinou, sám se potápěl a vedl svoji skupinu bez toho, že by vyžadoval přítomnost místního průvodce.

Osobně připouštím, že některé okolnosti organizace tohoto safari se lišily od běžného průběhu těchto akcí, ale vzhledem k egyptským podmínkám a počtu těchto, námi organizovaných akcí, je zákonitě dané, že se občas musíme jako všichni další organizátoři potýkat s určitými problémy a operativně je řešit. Na inkriminovaný ponor a následnou záchranu p. Zdeňka P. to ale nemělo vliv.

Kopie všech dostupných dokumentů se budu od příslušných orgánů snažit získat a dovézt do ČR, kde budou k dispozici pozůstalým či policii ČR.

Ing. Pavel Šenk